

Forgiftede og skudte rovfugle

Agenda

Om faldvildtordningen

Hvordan fungerer ordningen

Indleverede og forgiftede fugle

Oversigt over forgiftede fugle 2012-2022

Oversigt over giftstoffer anvendt på rovfuglene

Oversigt over skudte fugle 2012-2022

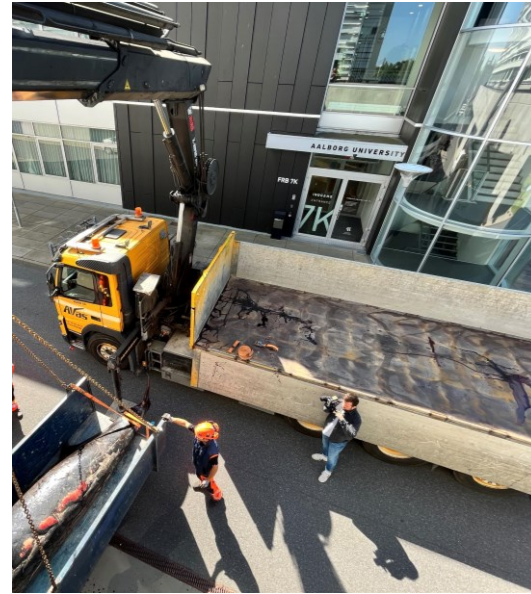

Rovfuglenes sidste måltid

Hvordan kan vi blive bedre

Faldvildtordningen

<https://www.vildedyrssundhed.dk/>

Vildedyrssundhed.dk eller vildtsundhed.dk er et samarbejde mellem Aalborg Universitet, Institut for Kemi og Biovidenskab og Københavns Universitet, Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab. Ordningen er finansieret af Miljøstyrelsen.

Faldvildt modtager hvert år mellem 800 og 1000 vilde dyr – fundet døde, trafikdræbte, skudt eller fanget i fælder af jægere

Hvem er vi nu

- **AAU** Dyrlæger Trine Hammer Jensen, Erik Rattenborg og Aage Christian Olsen Alstrup, og biologer Hanne Lyngholm Larsen, Cino Pertoldi, Sussie Pagh, DNA-lab Jeppe Lund Nielsen og Stine Østergaard, teknikere Gitte Møller og Jens Sigsgaard
- **KU -Sund** Dyrlæger Anne Sofie Hammer, Tim Kåre Jensen, Maibritt Træholt Jesnen mfl. tekniker Anna Cecilie Boldt Eiersted, parasitolog Helene Mejer
- **DTU-Food**. Kemiker Mette Erecius Poulsen mfl.

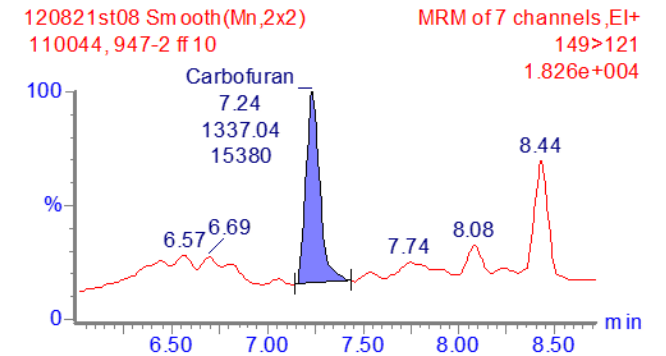
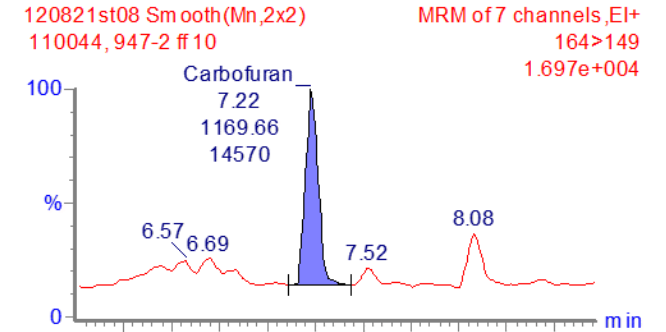
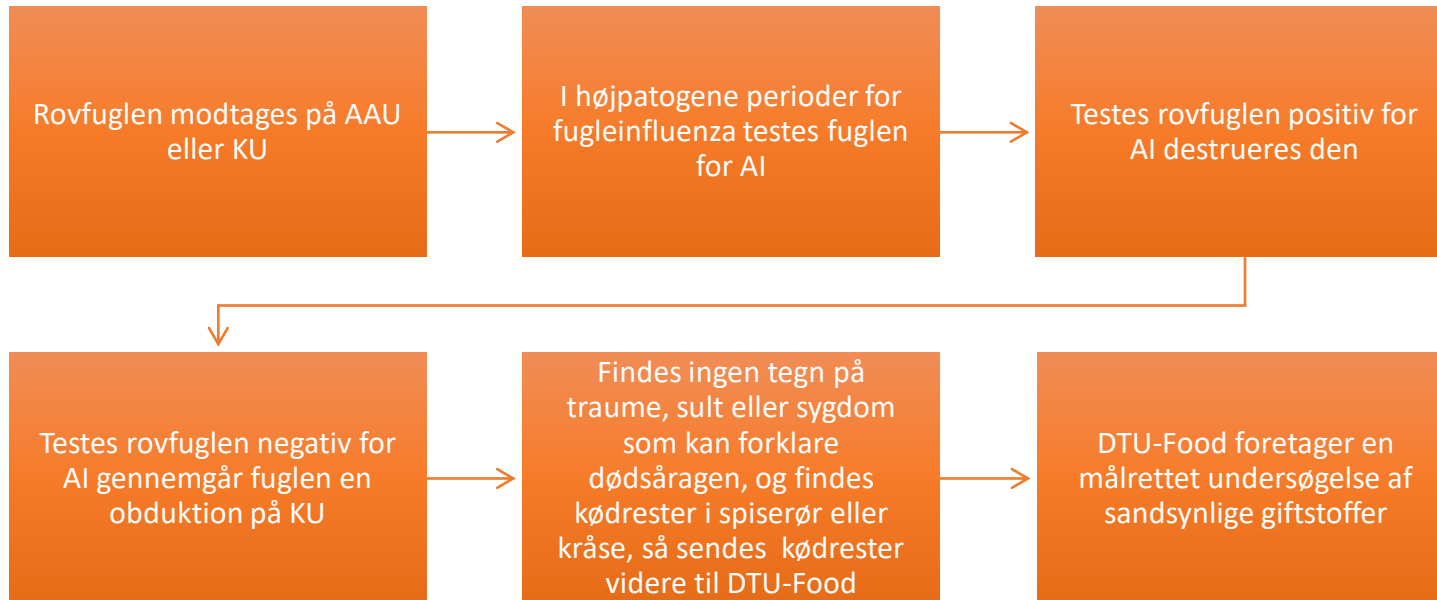
Hvordan foregår det

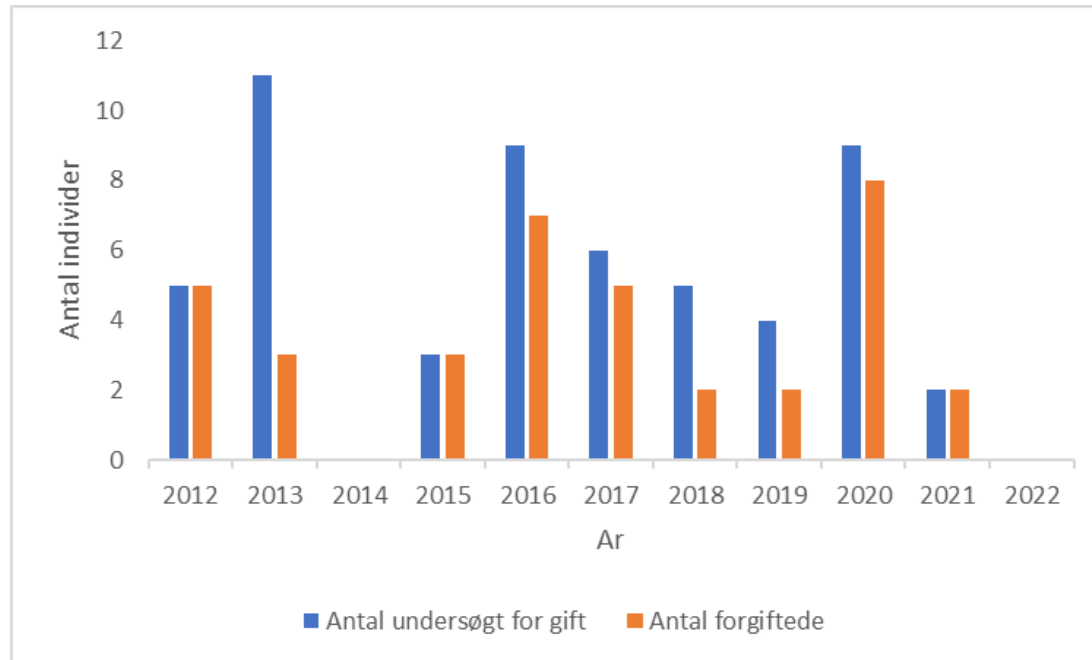
- Indlevering af vildt foregår til Naturstyrelsens lokale enheder. Private og jægere kan også indlevere direkte til universiteterne.
- AAU har indleveringssteder både i Aalborg og i Esbjerg, hvor man kan indlevere døgnet rundt
- KU-sund kan man aflever direkte til patologivagten på Ridebanevej, Frederiksberg i åbningstiden 8-16.

Proceduren ved indlevering

Antal undersøgte og forgiftede rovfugle 2012-2022

Rød glente

- Ved siden af rød glente fundet i 2012 hang en fasan bundet til et træ med tøjsnor og med giftstoffet tydeligt drysset i brystkødet på fasanen

Tårnfalkefamilie fra Sakskøbing 2015

- Der var et kuld på 6 unger, der blev ringmærket d. 16.6.15.
- Ungerne blev hentet ned d. 25.6.15, en ildelugtende oplevelse.
- De toksikologiske undersøgelser af indhold fra kråse påviste indhold af stoffet carbofuran i 2 af tårnfalkeungerne.

Giftstoffer anvendt 2012-2022

- 27 sager ud af 54 undersøgelser
- – 24 carbofuran, Carbofuran er et stof inden for pesticidgruppen carbamater og virker som cholinesterase-inhibitor, så musklerne lammes. Stoffet er yderst potent, optages hurtigt via slimhinder og forbudt i Danmark siden 2008
- – 2 parathion, Salg, anvendelse og opbevaring af parathion har været forbudt anvendt siden 2003.
- – 1 methymol er et insecticid i stofgruppen carbamater. Det er en acethylkolinesterase inhibitor og virker ved at lamme fuglene, især deres åndedrætmuskler - forbudt i EU siden 2008

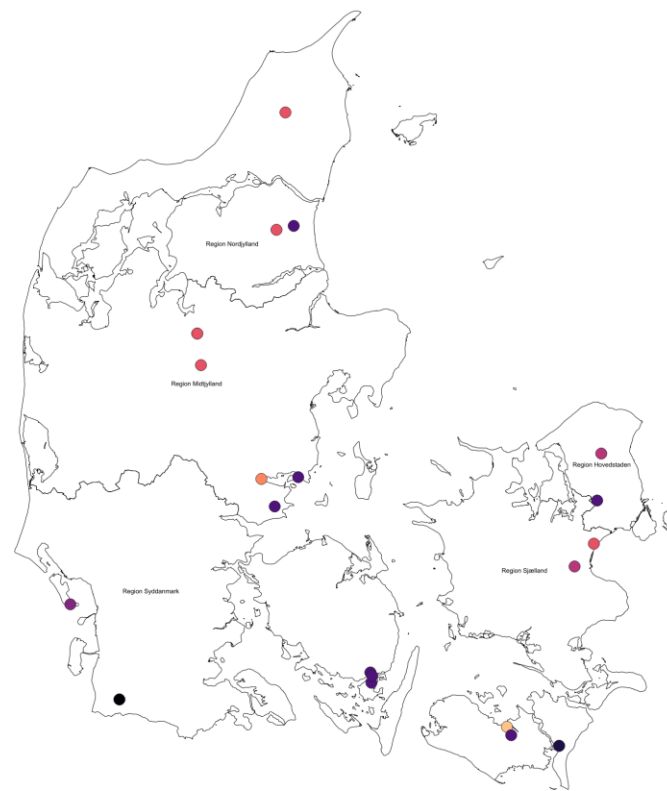
Forgiftede rovfuglearter

Individer

Musvåge	5
Fjeldvåge	1
Kongeørn	1
Havørn	12
Rød glente	12
Rørhøg	2
Duehøg	1
Tårnfalk	2
I alt	36

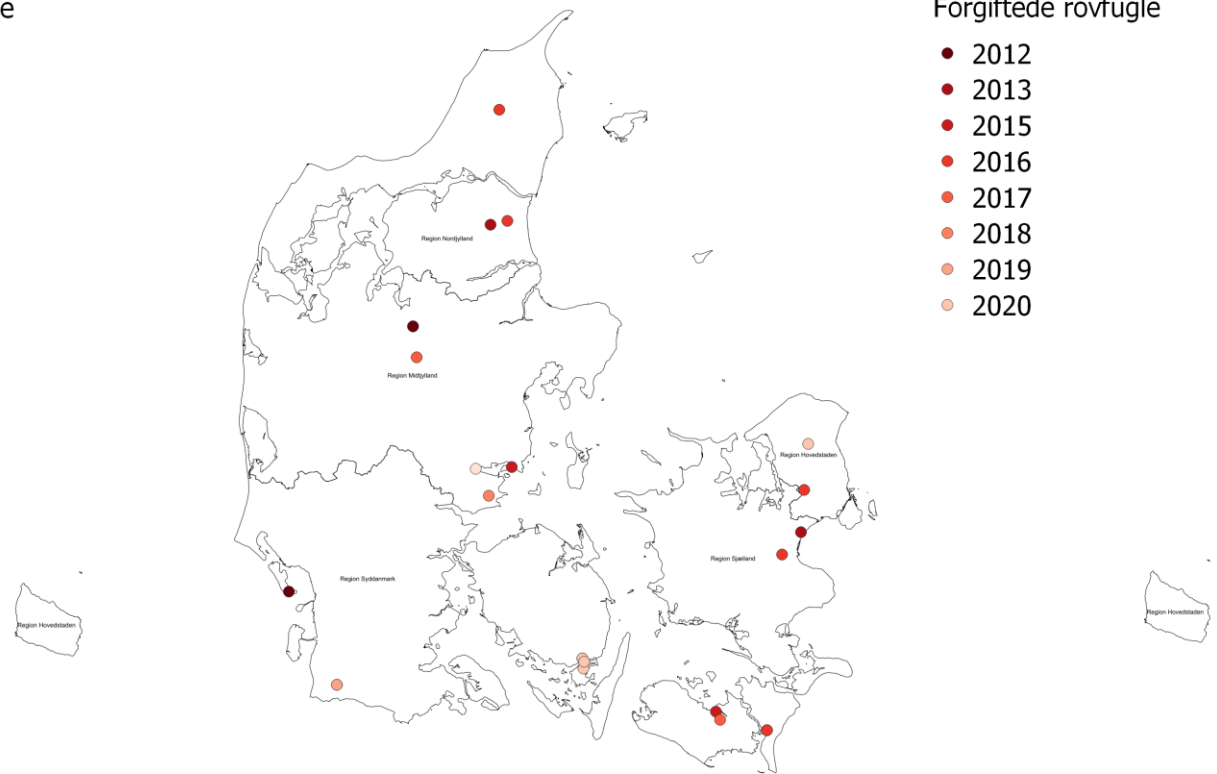

Kort over forgiftede rovfugle

Forgiftede rovfugle

- Duehøg
- Fjeldvåge
- Havørn
- kongeørn
- Musvåge
- Rød glente
- Rørhøg
- Tårnfalk

Forgiftede rovfugle

- 2012
- 2013
- 2015
- 2016
- 2017
- 2018
- 2019
- 2020

Rovfuglenes sidste måltid

- Midt i juni 2017 blev der fundet en død rød glentefamilie ved deres rede ved Silkeborg.
- Alle fire fugle blev sendt til obduktion på DTU-vet. Der var ikke var nogen umiddelbare sygdomstegn.
- DTU-food kunne bekræfte mistanken, og der blev påvist store koncentrationer af insektbekæmpelsesmidlet parathion i det foder, der blev fundet i maven på alle fire fugle.

Rovfuglenes sidste måltid

- Den 7. september 2017 blev en ung havørn fundet af forbigasserende på Lolland.
- I spiserør og kråse på havørnen blev der fundet næbrester og en del fjer fra en vild hønsfugl. Desuden blev der fundet hår og knoglerester af hare, og rester af en mindre spurvefugl.
- Match med fasan fra Randers Naturskole.

Ulovligt skudte rovfugle

Skudte arter	antal
kongeørn	1
havørn	4
musvåge	1
glente	1
duehøg	1
spurvehøg	1
vandrefalk	1

Havørn han skudt 2015

Hvad skal der til en opklaring

- Fugle som findes døde og mistænkes for forgiftning sendes til obduktion med det samme
- Kontakt faldvildtordningen eller Naturstyrelsens lokale vildtkonsulent når der er mistænkelige fund
- Læg ikke fundet på facebook eller i medier før myndighederne har gjort deres arbejde
- Vigtigt med et diagnostisk kemisk lab tæt på som hurtigt kan analysere for giftstoffer

Formentlig toppen af isbjerget

- Formentlig er det kun et fåtal af forgiftede fugle som findes og indsendes
- Det er særligt rovfugle som æder ådsler som udsættes for forgiftning
- Der er formentlig andre ådselsædere som kragefugle, måger, ræve, mårhunde og grævlinger også udsættes for forgiftninger

Tak til

- Mette Erecius Poulsen, DTU-food
- Elisabeth Holm, SSI
- Hanne Lyngholm Larsen, AAU
- Morten Hilmer, Naturfotograf
- Fotos af døde fugle fra DTU-Veterinærinstituttet

